

Kórus-jubileum

A névadó Ladvánszky József kőműves sírját koszorúzták meg tegnap, hétfőn délelőtt a kórus tagjai, a Gyevi temetőben (képünkön). Este bensőséges hangulatú ünnepségen emlékeztek meg a Délmagyarországi Építő Vállalat Bocskai utcai kultúrterében a Ladvánszky kórus harmincéves történetéről. A hangversenyen azokat a műveket szólaltatták meg, melyekkel hazai és külföldi vendégszerepléseik sikert aratott az énekkar. Vezényelt: Kertész Lajos, a kórus vezetője.

Közművelődési adatok

A Művelődésügyi Minisztérium statisztikai osztálya a napokban jelentette meg az elmúlt év közművelődési adatait tartalmazó statisztikai tájékoztatóját, amely részletesen közli a művelődési otthonok, könyvtárak, a könyvtárak, a filmgyártás, a múzeumok stb. adatait. A kézikönyv szerint tavaly 2825 közművelődési otthon tartottak színi előadást, 136 ezren tevékenykedtek. Tavaly 1093 kamara- és nagykórus, s 1041 zenekar szerepelt a közönség előtt. Egyébként a kultúrházakban, klubokban több mint húszezer műsoros estet, tancs rendezvényt, gyermekműsort, filmvetítést tartot-

tak, 4 milliónál több résztvevővel. A klubok száma 3452, ezek legtöbbje a gyermekeké, illetve az ifjúságé. Országosan 2846 közművelődési könyvtár működött tavaly. A vidéki városokban és községekben tavaly minden ezer lakosból 219 járt rendszeresen a könyvtárakba. Filmgyártásunk néhány adata: összesen 225 nagyjátékfilmet adtunk el a határon túlra. A külföldi országok közül kilenc filmet vett át a Szovjetunió, 11-et Bulgária és ugyanannyit az Egyesült Államok, 13-at az NDK, 14-et Lengyelország. Budapesten a színházak tavaly 5602 előadást tartottak, 2 millió 406 ezer 930 néző előtt, vagyis továbbra is nagy az érdeklődés Thália

fővárosi otthonai iránt. Az elmúlt színházi évben 33 magyar mű került színre: 13 a fővárosban, 17 vidéken, 3 pedig a Dérnyé Színház művészeinek tolmácsolásában. Az Országos Filharmónia az elmúlt koncertévből 2029 hangversenyt rendezett, 871 ezer hallgató előtt. A legtöbbet az ifjúsági koncerteken vettek részt. Az egy hangversenyre jutó átlami támogatás több mint 10 ezer forint, s egy-egy látogató ilyen módon átlag 24 forinttal olcsóbban jut a jegyhez. (MTI)

Oratórium-matiné a színházban

Lehetetlen elfogultság nélkül figyelni a zene szeretetének azt a páratlan buzgalmat, mely időről időre megújítja a Zenebarátok Kórusát. Messze környéken egyedül, a szó nemese értelmében amatőr társulat, mely oratóriumokat énekel (maga a párosítás: amatőrök és az oratórium, a kórusművészet eme különlegességének találkozására is merészen hangzik) — s hosszú évek óta szívósan, kitartóan építi repertoárját. Az alkalom pedig megköszorozza az együttes erejét, már-már hivatalosokat megszégyenítő bátorságát, s olyan művek előadásával leplek meg a szegedi közönséget, melyekre nélkülözhetetlen számíthatnánk.

A belépések pontatlanságai, a színlapok helyi-közzeli kiegyenlítetlensége ugyanarra utal, a produkció még nem érett, de a későbbi előadásokon (remélhetőleg alkalmuk nyílik rá), a hiányosságok pótolhatóak. S ha a Zenebarátokról szólunk elsőként, nem azért, mint ha a zenekarral — kivált képp a színlappal — szemben kifogásaink lehetnének. A Vaszty Viktor dirigálta együttes egésze áll a rendkívüli vállalkozás dícsérete. A felállásról írtelve „tartálékossá” tetsző szegedi színművészek, Vaszty Viktor szuggesztív vezényletével, ismételtén bebizonyították, otthonosak a klasszikus muzsikában, érték-érzék formái, esztétikai törvényei. A teremtés rövid recitativókkal bevezetett ariáláncszemei a színház három kitűnően diszponált szólistájára: Berdál Valéria, Gregor József és Réti Csaba énekeloratóriumában léptek a színházi pódiumra (amelynek létevére végre fölkerült a hangfogó, nem is haszontalanul). A tett mértékével mérve csak elismeréssel szólhatunk a hallottakról, hiszen a mű bemutatása sem volt kockázatmentes.

N. I.

Szerződés

Eddigi legnagyobb export-szerződését kötötte meg hétfőn a Tatabányai Szénbányák Igazgatósága. A csehszlovákiai Párkányban épülő új papír- és cellulózgárgyár komplett szennyvíztisztító

berendezésének gyártására, szállítására kapott megrendelést a pozsonyi Technoexport külkereskedelmi vállalat közvetítésével. A szerződés értéke 220 millió forint.

Szász Péternek nem ismeretlen a „terep”, a Szovjetunió történetéből az a korszak, amikor szinte kísértetiesen összevisszaságban váltották, üzték, puskázták egymást a fehérek, a bolsevikok, meg a ki tudja miféle, egyéb csoportok. A polgárháború napjaiban játszódtott *Kapaskodj a fellegekbe* című játékfilmje is, és *A professzor a frontra megy* című tévéjátékban meglátszik jártassága a témában.

„A professzor a frontra megy”-nek nincs elmondható története. A polgárháborús kiismerhetetlenséget, ezt a drámai és vígjátéki kavalkádot mégis teljességében bemutatja. Hogyan? Végeérhetetlenül halmozza a lehetetlen és hihetetlen helyzeteket: a tragikus események minden rendű és rangú szereplője találkozik ugyanazon a helyszínen, a különböző pártállásúak gyorsan megismerik egymással és velünk nézeteiket, indítékaikat, szerepkörüket. És a történelemből ismert véres összevisszaság menthetetlenül komédiává színeződik. A váratlan-véletlen találkozásokban és eseményekben egyszerre érződik a káosz szörnyűsége és humora, az egész tévéjátékban egyszerre van jelen a kabarévidámság és a forradalom pátosza. A szabálytalan eseményzuhatagban egy szabálytalanul hozzánk beszélő alak, Potapov matróz (Harsányi Gábor), meg a jellegzetes feliratok imitálják, hogy eligazítani kívánnak bennünket. Hamarosan nyilvánvaló lesz azonban, hogy Potapov nem kivétel, ugyanolyan szereplő, mint a többi. Egy ember a háborúból, rá jellemző erővel, gyalogsággal, hős-

Magyar–koreai együttműködés

Hazaérkezett a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságból Szili Géza nehézipari miniszterhelyettes, aki december 12–15-ig Phenjanban részt vett a magyar–koreai műszaki-tudományos együttműködési albizottság második ülészakán.

A két fél megvizsgálta az előző ülészak határozatainak teljesítését, és megállapította, hogy azok maradéktalanul valóra váltak. Megtárgyalták az 1974. évi együttműködési munkatervet és több határozatot fogadtak el. Ezek szerint a KNDK-ból érkező szakemberek Magyarországon korszerű könnyűipari, élelmiszeripari és gépipari technológiákat tanulmányoznak, a magyar szakemberek pedig könnyűipari és vegyipari témák tanulmányozására utaznak a baráti országba. Megállapodtak abban is, hogy a koreai fél több új rizsfajta vetőmagját átadja Magyarországnak.

A megbeszélések alapján aláírták a műszaki-tudományos együttműködés általános feltételeit szabályozó dokumentumot, amely összefoglalja és meghatározza az együttműködés jogi, szervezeti és pénzügyi kérdéseit. Ez a dokumentum többek között lehetővé teszi, hogy közvetlen együttműködésre lépjenek magyar és KNDK-beli tudományos kutatóintézetek.

A tárgyalások baráti légkörben és a kölcsönös megértés szellemében zajlottak le.

Az ülészak jegyzőkönyvét Szili Géza nehézipari miniszterhelyettes és Tyen Szon Nan, külgaazdasági miniszterhelyettes írta alá, ott volt Kádár István, Magyarország phenjani nagykövete is. (MTI)

Új művelődési otthon

Új művelődési intézménnyel gazdagodott a Borsod megyei Szin község, az aggtelek-jósvafői barlangvidék felkereső turisták egyik kiindulási központja. Hétfőn adták át rendeltetésének új művelődési otthonát.

Kiállítási napló

Kapcsolatok

Baudelaire híres költeménye, a Korrespondenciák (Kapcsolatok) jutott eszembe a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában vasárnap délután D. Fehér Zsuzsa dr. művészettörténész beszédével megnyitott tárlaton. Két fiatal alkotó, Szathmáry Gyöngyi szegedi szobrászművész és Fülöp Erzsébet hódmezővásárhelyi festőművész közös kiállítása idézte föl bennem a továbbgondolható ablakokat táró „kapcsolatokat”. Az alkotók és a műfajok kapcsolatát, a két város művészetének kapcsolatát, a valóság és a művészek kapcsolatát, valamint a művek és a nézők között létrejövő kapcsolatokat.

Fülöp Erzsébet vásárhelyi festőművész jórészt kis méretű festményei portrékat, alföldi tájba helyezett embereket, egyszerű csendéleteket örökítenek meg.

Mint valami profanizált újkori miniatűr: jelentések az emberről, a környezetről, a lélek rezzenéseiről. Ahogy Van Gogh egy pár szakadt cipőről, egy rogyant székéről humanizált művet alkot, úgy telítődnek emberséggel azok a székek, asztalok, edények, melyeket az alföldi emberek környezetéből ment képeire, tehát művészi szférába Fülöp Erzsébet. Festészetét egyszerűsítő törekvések is jellemzik. A lényegre koncentrált, biztos kézzel kerül a lényegtelen mozzanatok. Figurál kisse torz-groteszk pózokban jelennek meg, fái, égitestek szimbolikus jelentéssel telítődnek. S a képeket át-meg átjárja a rózsaszín-szürkés árnyalatok visszafogott, hol bensőséges, hol megbocsátó lírája. Ezeket a kétegyenrű képeket is ott rejlik a monumentálisra való hajlam. Izgalmas feladat lenne Fülöp Erzsébet számára minden bizonytalansággal valami nagyméretű, murális megbízás!

Szathmáry Gyöngynek — aki a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanársegédje — ez az első önálló kiállítása. A bemutatkozó tárlat nagyjából fele kis méretű terrakotta szobor, de láthatunk bronz figurát, márvány domborművet, sőt kétegyenrű alkotásainak fotóit is. Egyik terrakotta kisplasztikájának a Vázlat címet adta. Olyan ez, mint a költő jegyzőfüzete, ahol hasonlatok, költői képek sorakoznak, mindegyik egy-egy nagy mű lehetősége, vagy mint a grafikus vázlatlombja, mely a pillanatok redőléseit örökíti meg. Ahogy azokban is van művészi értékű alkotás, úgy Szathmáry Gyöngyi kiállított „vázlatai” is teljes értékű műalkotások, a napi alkotó munka legjobbjai. E Vázlat és a fotókönv látható közötti munkák pólusai között található az a skála, melyet a szobrász alkot. Té-máit három csoportba oszthatjuk: a muzsika, az éneklés örömeinek inspiráló hatására készült plasztikai (Ének, Furulyázó, Kodály Zoltán emlékére); az öregség lírai, bensőséges megjelenítése (Mári-sorozat, Eltűnt idők) és az anyaság élménye.

Emberség és tiszta szándék, szeretet sugárzik műveiről. Érzelmének gazdagsága, megjelenítő képességével, plasztikai sokoldalúságával találkozik. A térbeli ritmus izgalmai, a körbejárhatóság, a körplasztika és az azt kettévágó sík felület viszonyának új lehetőségei, a korszerű szemléletű dombormű, a hol örvénylő, hol nyugodt, hol játékos, hol letisztult, hol érdes, hol sima felületei megannyi izgalmas szobrászi kérdés-felelet komoly játéka. Mária-portréjának pókhálójá, barázdáiról és a fényképen látható Rákóczi Zsigmond-emlékszobor summázó felületei együtt jelentik Szathmáry Gyöngyi gazdag plasztikai kultúráját, érzékeny alkotói, kutatói tehetségét.

S. E.

Tandi Lajos

A professzor a frontra megy

KÉPERNYŐ

A professzor a frontra megy egyik szereplője: Páger Antal

tettkével és aluszékonysággal. A tragikomikus helyzetek halmazódása, az „emberi emberek” (a fehér tiszt ugyanúgy nem egyértelműen „a rossz”, mint ahogy a komisszár nem egyértelműen „a jó”, és az anarchista sem egyszerűen „az anarchista”) forgataga közben alig veszünk észre, hogy a rendetlenből lassan rend születik: a mindentől rendűek-rangúak sorbaállnak és harcra indulnak a forradalom győzelméért. Ha akarjuk, ez már maga a győzelem képe, a forradalom teremtette rend, harmonia, tisztaság világa; ha akarjuk: újabb, groteszk fiktór, kisse maliciózus és bölcs is, mint a professzor mosolya. Ami bizonyos: a zűrzavar tragikomédiája véget ért, valami más következik.

A színészek láthatóan élvezték a játékot. Komolyan marsoltak a hídon, dalolták